

Inkluderingskort

Universell utformning

INTRODUKTION

Genom att designa produkter, tjänster och miljöer utifrån principer för universell utformning bidrar vi till att de kan användas av alla människor i så stor utsträckning som möjligt.

Många lösningar är utformade efter de normer som råder i samhället. Det kan fungera bra för en begränsad grupp, samtidigt som det kan utgör ett hinder för andra. Inom universell utformning är utgångspunkten istället att människor är olika med olika behov och förutsättningar. Principerna som beskrivs på korten kan användas som vägledning för att skapa inkluderande lösningar.

Principerna för Universell Design är framtagna av Bettye Rose Connell, Mike Jones, Ron Mace, Jim Mueller, Abir Mullick, Elaine Ostroff, Jon Sanford, Ed Steinfeld, Molly Story & Gregg Vanderheiden. Principerna återfinns i The Universal Design File, s 34 – 35. © 1997 NC State University, The Center for Universal Design. Översatt vid Certec, Lunds tekniska högskola, av Bitte Rydeman, Per-Olof Hedvall & Johanna Rydeman.

Länk till det engelska originalet: www.ncsu.edu/ncsu/design/cud/about_ud/udprinciplestext.htm

1. Likvärdig användning

Likvärdig användning handlar om att utformningen ska vara användbar och marknadsmässig för personer med varierande förmågor.

Riktlinjer

- a) Ge alla användare tillgång till samma användningssätt. Identiskt närhelst det är möjligt, likvärdigt när det inte är det.
- b) Undvik att segregera eller stigmatisera några användare.
- c) Tillhandahåll sekretess, trygghet och säkerhet på lika villkor för alla användare.
- d) Gör utformningen tilltalande för alla användare.

2. Flexibel användning

Designen ska tillåta en stor variation av personliga preferenser och förmågor.

Riktlinjer

- a) Gör det möjligt att välja användningsmetod.
- b) Gör det möjligt att använda både höger eller vänster hand.
- c) Underlätta för användaren att göra rätt och utöva precision.
- d) Erbjud anpassning till användarens takt.

3. Enkel & intuitiv

Användningen ska vara lätt att förstå och oberoende av användarens erfarenhet, kunskap, språkförmåga eller nuvarande koncentrationsnivå.

Riktlinjer

- a) Undvik onödig komplexitet.
- b) Följ användarens förväntningar och intuition.
- c) Tillåt omfattande olikheter i läs- och skrivfärdigheter och språkförmåga.
- d) Ordna information i förhållande till hur viktig den är.
- e) Ge effektiv vägledning och återkoppling både under och efter användningen.

4. Uppfattbar information

Designen ska kommunicera nödvändig information till användaren på ett effektivt sätt, oberoende av omgivande förhållanden eller användarens sinnesförmågor.

Riktlinjer

- a) Använd olika sätt (illustrerande, muntliga, taktila) för en redundant presentation av viktig information.
- b) Maximera "läsbarheten" av viktig information.
- c) Särskilj komponenter på ett sätt som går att beskriva (gör det enkelt att ge instruktioner eller vägledning).
- d) Säkerställ kompatibiliteten med en mängd tekniker och hjälpmedel som används av personer med sensoriska funktionsnedsättningar.

5. Tolerans för misstag

Designa för att minimera risker och allvarliga konsekvenser av misstag eller oavsiktliga handlingar.

Riktlinjer

- a) Organisera komponenter så att risker och fel minimeras:
gör det mest använda mest tillgängligt samt eliminera, isolera eller avskärma farliga komponenter.
- b) Tillhandahåll varningar för risker och fel.
- c) Tillhandahåll felsäkra funktioner.
- d) Motverka omedvetna handlingar vid uppgifter som kräver uppmärksamhet.

6. Låg fysisk ansträngning

Designen ska kunna användas effektivt och bekvämt med minimal uttröttnings.

Riktlinjer

- a) Låt användaren bibehålla en neutral kroppshållning.
- b) Använd rimliga manöverkrafter.
- c) Minimera repetitiva rörelser.
- d) Minimera långvarig fysisk ansträngning.

7. Storlek & utrymme för åtkomst och användning

Designen ska ha en lämplig storlek och det ska finnas utrymme så att den går att komma till, nå, hantera och använda oberoende av användarens kroppsstorlek, hållning eller rörlighet.

Riktlinjer

- a) Tillhandahåll fri sikt till viktiga element för varje sittande eller stående användare.
- b) Se till att det är bekvämt att nå alla komponenter för varje sittande eller stående användare.
- c) Tillåt variationer i hand- och greppstorlek.
- d) Se till att det finns tillräckligt med utrymme för användning av hjälpmedel eller mänskligt stöd.